

Statens vegvesen

Vedlegg - Høringsoppsummering

Høringsoppsummering av endringsforskrift til forskrift av 1. oktober 2004 nr. 1338 om trafikkopplæring og førerprøve m.m.

Vegdirektoratet

Trafikant- og kjøretøyavdelingen

12. mars 2013

Høringsoppsummering av endringsforskrift til forskrift av 1. oktober 2004 nr. 1338 om trafikkopplæring og førerprøve m.m.

Vegdirektoratet sendte på høring forslag til endring av forskrift av 1. oktober 2004 nr. 1338 om trafikkopplæring og førerprøve m.m. 21. januar 2013 med høringsfrist 6. mars 2013.

Høringen ble sendt til 203 instanser for uttalelse. Vi mottok 21 hørings svar.

Av disse hadde følgende 12 høringsinstanser ingen innspill eller innvendinger til forslaget:

Fornyings-, administrasjons-, kirke departementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Statens vegvesen Region midt
Utenriksdepartementet
Statens vegvesen Region vest
Landsorganisasjonen i Norge
Norges Taxiforbund
Kunnskapsdepartementet
Toll- og avgiftsdirektoratet
Norges Arbeids- og velferdsetat (NAV)
Barne-, likestilling-, og inkluderingsdepartementet
Arbeidstilsynet

Fra følgende 9 instanser er det kommet innspill som vi har vurdert nærmere:

Autoriserte Trafikkskoler landsforbund (ATL)
Vest- Agder Fylkeskommune
Høgskolen i Nord- Trøndelag (HiNT)
Trygg Trafikk
Advokatforeningen
Norges automobilforbund (NAF)
Statens vegvesen Region sør
Statens vegvesen Region nord
Kongelig Norsk Automobilklubb (KNA)

I del I oppsummeres høringsinnspillene etter høringsnotatets oppbygging.

Innspill rettet til høringsnotatet er tatt inn under forskriftens paragrafer. Vegdirektoratets vurderinger og konklusjoner kommer under hver paragraf. Vi viser til høringsnotatene for redegjørelse av det enkelte tema.

I del II er fastsatt forskrift om endringsforskrift av forskrift 1. oktober 2004 nr. 1339 om trafikkopplæring og førerprøve m.m.

DEL I

Generelle kommentarer:

Vest- Agder Fylkeskommune er enig i de endringer Vegdirektoratet foreslår. Dette gjelder særlig forskriften § 2-1 andre ledd.

HiNT er i all hovedsak positive til de foreslåtte endringer med de kommentarer som gis de ulike bestemmelsene i forslaget.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivingen. I den forliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan.

Advokatforeningen deler Vegdirektoratets syn vedrørende de tre foreslåtte endringene i forskrift om trafikkopplæring og førerprøve m. m. som fremgår av Vegdirektoratets høringsnotat. Advokatforeningen finner ikke grunn til å komme med bemerkninger til forslaget om å endre regelen for øvingskjøring uten opplæring i mørkekjøring. Det samme gjelder forslaget om å fjerne 3-årsfristen for utstedelse av førerkort.

Advokatforeningens høringsuttalelse begrenses til spørsmålet om det bør forskriftsfestes en hjemmel til å kreve fotografering av kandidater før avlagt teoriprøve, da Vegdirektoratet har særskilt bedt høringsinstansene uttale seg om dette.

Region sør støtter de foreslåtte endringene med enkelte kommentarer.

Øvingskjøring uten gjennomført opplæring i kjøring i mørket § 2-1 andre ledd

ATL støtter endringsforslaget.

HiNT påpeker at i oversendelsesbrevet til høringsinstansene står det at Vegdirektoratet ønsker å *forbedre* ordningen med øvingskjøring i den mørke årstiden. Slik *HiNT* tolker endringsforslaget søker Vegdirektoratet å stimulere til en slik *forbedring* gjennom å øke muligheten til å øvingskjøre i den lyse årstiden, samtidig som de fratar elever uten mørkekjøring øvingskjøringsretten i den mørke årstiden.

Den foreslåtte endringen innebærer slik *HiNT* forstår forslaget at omtrent samtlige elever som gjennomfører TGK i den lyse årstiden får et avbrudd i øvingskjøringen etter 31.10 (både privat og i trafikkskole) inntil kurset er gjennomført eller til "forbudsperioden" er over 15. mars året etter. Forslaget innebærer slik *HiNT* ser det en innskjerping av kravet om gjennomført mørkekjøring for å opprettholde retten til å øvingskjøre, men samtidig også en utvidelse av muligheten til å øvingskjøre i den lyse årstiden (påfølgende år) selv om mørkekjøringskurset ikke er gjennomført.

Etter *HiNTs* oppfatning representerer den foreslåtte endringen en forbedring av den tidligere ordningen. Den ivaretar ønsket om mye øving før førerprøven, og prinsippet om at man ikke får øvingskjøre i perioden med vanskelige lysforhold/mørke uten at mørkekjøringskurs er gjennomført finner vi både logisk og fornuftig.

HiNT støtter derfor endringsforslaget og sier seg enig i at det kan bidra til at flere av elevene som gjennomfører Trafikalt grunnkurs (TGK) i perioden 16. mars – 31. oktober vil gjennomføre mørkekjøringsdelen så tidlig som mulig (samme år) i den perioden trafikkskoler og andre kursarrangører tilbyr slik opplæring.

Noen tilleggs kommentarer:

Det er grunn til å tro at antallet søknader om dispensasjon for å kunne opprettholde retten til å øvingskjøre totalt sett vil gå ned. HiNT ønsker likevel å peke på muligheten for at man i områder med få tilbud om mørkekjøringskurs vil kunne få en økning i antallet dispensasjonssøknader på grunn av lang ventetid hos trafikkskoler og kursarrangører. En økt etterspørsel over en kort periode vil sannsynligvis medføre ventetid for å få gjennomført kurset. Selv om HiNT prinsipielt støtter endringsforslaget, mener HiNT at det av ovenstående grunner kan vurderes hvorvidt det vil være hensiktsmessig å tillate noe øving under vanskelige lysforhold og derfor sette datoen til 1. eller 31. desember.

Et annet moment HiNT vil nevne er det "ulogiske" i at en elev både etter nåværende og en eventuell endret ordning i sin ytterste konsekvens kan gjennomføre hele opplæringen og avlegge førerprøven før mørkekjøringskurset gjennomføres. Det ulogiske i dette er etter vår mening at kurset som var tenkt å være et grunnleggende innføringskurs i emnet i starten av opplæringsforløpet i så fall blir en del av den avsluttende opplæringen.

Et alternativ kan være å sperre for muligheten til å avlegge førerprøve og/eller fullføre opplæringen uten at mørkekjøring er gjennomført. Dette kan gjøres ved å kreve gjennomført kurs før førerprøve kan avlegges, eller alternativt før obligatorisk sikkerhetskurs på veg i trinn 4 gjennomføres. HiNT er klar over at slike ordninger kan medføre uforholdsmessige ulemper for elever som av ulike årsaker er nødt til eller ønsker å gjennomføre opplæringen over en kortere periode i den lyse årstiden.

Trygg Trafikk har ingen kommentarer til forslaget og støtter Vegdirektoratets forslag om å ta bort adgangen til å øvelseskjøre i den mørke årstiden uten at mørkekjøringsdelen i føreropplærings trinn 1 er gjennomført.

NAF støtter forslaget og er av den oppfatning at det må legges til rette for mengdetrening før oppkjøring, og at dette forslaget kan bidra til dette. NAF påpeker at når tidspunktet for kurs i kjøring i mørket flyttes til 1. november, kan det oppstå kapasitetsproblemer. NAF forutsetter at Vegdirektoratet følger utviklingen og vurderer overgangsordninger dersom det blir et problem at kandidatene ikke får gjennomført kurs.

Region sør er enige i at dette er en måte å få flere til å ta mørkekjøringsdemonstrasjonen på et tidligere tidspunkt. Regionen er imidlertid usikker på hvordan dette skal dokumenteres ved en trafikkontroll, og ønsker at dette belyses. De mener at det må komme klart fram på beviset for gjennomført trafikalt grunnkurs om det er gyldig hele året eller i perioden 16.mars-31.oktober. Dette vil gjøre det enklere i en trafikkontroll.

KNA er enig i at mørkekjøringsdelen av Trafikalt grunnkurs bør gjennomføres før det kan øvingskjøres i den mørke årstiden. KNA forutsetter at det da er mulig å få slikt kurs ganske umiddelbart, slik at eleven ikke får et langt opphold i øvingskjøringen. Noe som vil være uheldig sett fra elevens side og også vil kunne være negativt i trafiksikkerhetsmessig sammenheng.

Vegdirektoratets kommentar:

Det vil som regel være sammenheng mellom tilbud og etterspørsel slik at i områder med få tilbud vil det gjerne være få elever også. Dermed er det i utgangspunktet ikke tenkt at det skal gis dispensasjon i slike tilfeller. Unntak i veldig spesielle tilfeller kan selvfølgelig tenkes, men da er det viktig å minne om at terskelen er høy. Vegdirektoratet vil uansett følge med på utviklingen i samarbeid med bransjen.

På beviset for gjennomført trafikalt grunnkurs vil det komme klar fram om det er gyldig hele året eller kun i perioden 16.mars - 31.oktober.

Fjerne regel om 3 års gyldighet på praktisk prøve § 29-1 sjette ledd

ATL støtter endringsforslaget.

HiNT støtter endringsforslaget med bakgrunn i de kommentarer som er gitt i høringsnotatet.

Trygg Trafikk har ingen kommentarer til forslaget om å fjerne regelen om 3 års gyldighet på praktisk prøve.

NAF støtter dette forslaget. Etter dagens forskrift må personer som har ervervet førerrett hente ut selve førerkortet innen 3 år for å unngå ny oppkjøring. Det kan oppleves urimelig når førerprøver er bestått, og *NAF* støtter endringer i dette.

Region sør mener at det fortsatt bør være en grense for hvor lenge man kan vente med å ta ut førerkort, men at den kan være lenger enn i dag, f.eks. 5 år.

Region nord mener at det kan virke urimelig at en person som ikke tar ut førerkortet ved bestått prøve kan ta det ut etter for eksempel 10 år på tunge klasser, men en person som tar ut førerkortet og lar det gå ut etter 5 år, må fornye etter at det er gått ut. Dersom det blir vedtatt å fjerne 3 års reglen mener regionen at også unntaket som er nevnt i Forskrift om førerkort § 12-3 Særregler for Forsvaret og Siviltforsvaret bør endres, slik at dette samsvarer med endringene i trafikkopplæringsforskriften.

KNA stiller seg noe skeptisk til forslaget om å fjerne tidsfristen for å ta ut førerkortet etter gjennomført praktisk prøve. *KNA* ser ikke noe behov for å oppheve bestemmelsen, men det kan vurderes en endring i periodens lengde. De mener at det bør være en grense for hvor lenge en kan vente med å ta ut førerkort og dermed heller ikke kjøre og opparbeide nødvendig kompetanse. Etter vedlegg 2 til førerkortforskriften er førerkortet gyldig fra førerkortets utstedelsesdato (eller menes det her dato for førerrett?). Etter den ordlyden vil konsekvensen av å oppheve tidsbegrensningen bli at en kan vente med å ta ut førerkortet til etter det ville vært utløpt ved «normal» utstedelse for eksempel om en person med diabetes, som maksimalt får fem års gyldighet, venter med å ta ut førerkortet i noen år og dermed få gyldighet langt utover «den medisinske grensen».

Vegdirektoratets kommentar:

På bakgrunn av innspillene fra høringsinstansene har vi kommet fram til at det er fornuftig å beholde en frist for å hente ut førerkortet etter bestått praktisk prøve. Dette må ses i sammenheng med at det er krav om respitt år for tunge klasser. Derfor settes fristen i trafikkopplæringsforskriften til fem år. Denne fristen skal for fremtiden fremgå klart og tydelig av vedtaket for praktisk prøve.

Krav om foto før avlagt teoriprøve § 29- 5 nytt femte ledd

ATL støtter forslaget med følgende kommentar til andre punktum: Det som er viktig er at kandidatene er informert om dette på forhånd. Er det trafikkskolene eller Statens vegvesen som tar dette ansvaret?

HiNT støtter endringsforslaget, herunder forslagene i andre og tredje punktum. Etter vår oppfatning vil ikke den foreslåtte ordlyden skape utilsiktede fortolkninger, men snarere presisere hvordan praksis i slike saker skal være.

Trygg Trafikk støtter Vegdirektoratets arbeid for å sikre korrekt identifisering av kandidater til førerprøven. Vi mener derfor at hele forslaget i § 29-5 nytt femte ledd bør være med. Vi vil spesielt fremheve betydningen av at Regionvegkontoret gis anledning til å kreve nytt bilde av kandidaten.

Advokatforeningen mener det er formålstjenlig å forskriftsfeste en hjemmel til å kreve avbildning før teoriprøven avlegges, slik Vegdirektoratet foreslår i ny § 29-5 femte ledd. Av hensyn til trafikksikkerheten er det av særlig viktighet at Statens vegvesen tester førerkunnskapene til riktig person. Advokatforeningen deler også Vegdirektoratets syn om at det er hensiktsmessig å presisere adgangen til å kreve slik fotografering i annet og tredje punktum for å bidra til en ensformig og klar praktisering av bestemmelsen.

Advokatforeningen har ingen øvrige merknader til utformingen eller innholdet av de foreslåtte forskriftsbestemmelsene.

NAF mener at det er svært viktig å hindre juks, og den beste måte å unngå dette på er gjennom gyldig legitimasjon. NAF mener imidlertid at det ikke er tilstrekkelig begrunnelse i forslaget for å innføre foto ved teoriprøve. Dersom dette likevel innføres, oppfattes det som et hjelpemiddel for å forenkle kontrollen hos myndighetene. En forutsetning for dette er at kostnaden ved fotografering ikke påføres kandidatene, alternativt at det erstatter obligatorisk fotografering ved utstedelse av førerkort.

Region Sør mener at forslagets andre og tredje punktum bør være med. Regionen er enig med Vegdirektoratet i at det kan virke forenklende og forklarende i forhold til hvordan forskriften skal tolkes.

KNA er enig i forslaget om at det tas bilde av kandidaten før teoriprøven. Vi anser punkt to og tre som unødvendig og noe som ligger innenfor forvaltningsorganets muligheter til å regulere gjennom instruksjer og rutiner.

Vegdirektoratets kommentar:

Vegdirektoratet setter ikrafttredelsen datoen til første juli nettopp for å ha tilstrekkelig tid til å informere kandidatene om krav til fotografering før teoriprøven.

Utgangspunktet er at kandidatene ikke skal ta nytt bilde ved utstedelse av førerkortet og dermed blir det ikke en ekstra kostnad for kandidatene. Det blir således en ren flytting av tidspunktet for fotograferingen. Imidlertid kan det tenkes at kandidaten må ta et nytt bilde ved førerkortet hvis de utseendemessig har gjennomgått drastiske endringer siden bilde ble tatt.

Dette antar vi at hører til det sjeldne. Med mindre kandidat har gjennomgått drastiske utseendemessige endringer så er bilde gyldig for førerkortutstedelse i tre år.

DEL II

Fastsatt forskrift om endringsforskrift av 1. oktober 2004 nr. 1338 om trafikkopplæring og førerprøve m.m.

I

§ 2-1 andre ledd skal lyde:

Personer som skal øvingskjøre må ha fullført trafikalt grunnkurs ved godkjent opplæringsinstitusjon før øvingskjøringen kan starte. Trafikalt grunnkurs avsluttet i perioden 16. mars-31. oktober gir rett til å øvingskjøre *mellom 16. mars og 31. oktober*, selv om opplæring i kjøring i mørket ikke er fullført jf. § 8-1 femte ledd.

§ 29 – 1 sjette ledd skal lyde:

Dersom praktisk prøve ikke er bestått innen tre år etter at teoretisk prøve er bestått, må kandidaten avlegge ny teoriprøve. Dersom førerkortet ikke tas ut innen *fem år* etter avsluttende prøve er bestått, *må kandidaten avlegge ny avsluttende prøve for å gjennerveve føreretten*. For personer som har bestått avsluttende prøve før 1. juli 2009 regnes *femårsfristen* fra 1. juli 2009.

II

Endringen trer i kraft 16. mars 2013.

III

§ 29-5 nytt femte ledd skal lyde:

Kandidaten skal la seg avbilde før kandidaten avlegger teoretisk prøve. Dette gjelder ikke for kandidater som allerede ligger inne i systemet med et akseptabelt bilde. Regionvegkontoret kan kreve nytt bilde av kandidaten dersom det er nødvendig for å sikre tilstrekkelig identifikasjon.

VI

Endringen trer i kraft 1. juli 2013.